

پرسش‌ها و پاسخ‌ها - دفتر هیجدهم

احکام نگاه و پوشش

آرایش، روابط، گفت‌وگو

(مطابق با نظریه تن از مراجع عظام)

نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها

معاونت آموزش و تبلیغ - اداره مشاوره و پاسخ

حسینی، سید مجتبی، ۱۳۴۵ - گردآورنده

احکام نگاه و پوشش (آرایش، گفت‌وگو، روابط). مطابق با نظر ده تن از مراجع عظام / سید مجتبی حسینی؛ تنظیم و نظارت نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها، معاونت آموزش و تبلیغ - اداره مشاوره و پاسخ. - قم: دفتر نشر معارف، ۱۳۸۵.

۱۲۴ ص (مجموعه پرسش‌های دانشجویی؛ هیجدهم: احکام؛ ۴)

ISBN: 964-531-027-X

فهرست‌نویسی بر اساس اطلاعات فیبا ۸۵۰۰ ریال

کتابنامه: ص [۱۴۱] - ۱۲۲: همچنین به صورت زیرنویس

۱. حجاب. ۲. حجاب (فقه). ۳. حجاب - فتاواها. ۴. فتاواهای شیعه - قرن ۱۴. الف. نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها، معاونت آموزش و تبلیغ - اداره مشاوره و پاسخ.

۲۹۷/۲۴۲۲

BP ۱۸۲/۹/ح ۵ الف ۲

۱۳۸۵

■ پرسش‌ها و پاسخ‌ها: دفتر هیجدهم - احکام نگاه و پوشش (مطابق با نظر ده تن از مراجع عظام)

- تنظیم و نظارت: نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها
- معاونت آموزش و تبلیغ - اداره مشاوره و پاسخ
- مؤلف: سید مجتبی حسینی
- ویراستار: رحیم کارگر
- تایپ و صفحه آرایی: طالب بخشایش
- ناشر: دفتر نشر معارف
- نوبت چاپ: اول، بهار ۸۵
- تیراژ: ۳۰۰۰
- قیمت: ۸۵۰ تومان
- شابک: ۹۶۴ - ۵۳۱ - ۰۲۷ - X

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

مراکز پخش

۱. قم: معاونت آموزش و تبلیغ نهاد (مرکز فرهنگی)، تلفن ۲۹۰۴۴۴۰

۲. قم: خیابان شهید، کوچه ۳۲، پلاک ۳، تلفن و نمابر: ۷۷۴۴۶۱۶

۳. قم: خ شهید - دروبه روی دفتر رهبری - تلفن ۷۷۳۵۴۵۱ نمابر ۷۷۴۲۷۵۷

۴. تهران: چهارراه کالج، پلاک ۷۹۱، تلفن: ۸۹۱۱۲۱۲ نمابر: ۸۸۰۹۳۸۶

نشانی اینترنت: www.nashremaaref.ir پست الکترونیک: info@porseman.org

فهرست اجمالی

فهرست تفصیلی.....	۵
مقدمه.....	۲۵
فصل اول - نگاه به نامحرم.....	۲۹
فصل دوم - عکس و فیلم نامحرم.....	۵۱
فصل سوم - گفت و گوی نامحرم.....	۶۹
فصل چهارم - ارتباط دختر و پسر.....	۷۵
فصل پنجم - پوشش و حجاب.....	۹۱
فصل ششم - آرایش و زیورآلات.....	۱۱۱
فصل هفتم - پوشش در نماز.....	۱۱۷
فصل هشتم - لباس جنس مخالف.....	۱۲۱
فصل نهم - طلا و بلاتین.....	۱۲۷
فصل دهم - دانستی‌ها.....	۱۳۳
کلیدواژه‌ها.....	۱۳۷
کتابنامه.....	۱۴۱

فهرست تفصیلی

مقدمه ۲۵

فصل اول - نگاه به نامحرم

قرآن و نگاه نامحرم

● پرسش ۱. آیا درباره نگاه به نامحرم آیه‌ای در قرآن هست؟ ۲۹

نگاه‌های حرام

● پرسش ۲. نگاه‌های ممنوع و حرام کدام است؟ ۳۱

نگاه‌های حلال

● پرسش ۳. نگاه‌های جایز و حلال کدام است؟ ۳۲

نگاه حرام

● پرسش ۴. آیا نگاه حرام جزء گناهان کبیره است؟ ۳۲

● پرسش ۵. حکم نگاه کردن به صورت نامحرم چیست؟ اگر نگاه به طور «خیره» و نه از

روی فصد و غرضی باشد، باز هم اشکالی دارد؟ ۳۳

نگاه به پای نامحرم

● پرسش ۶. آیا نگاه کردن به پای زن نامحرم، از مج به پایین جایز است؟ ۳۳

نگاه از آینه

● پرسش ۷. آیا نگاه به موهای زن نامحرم، از داخل آینه جایز است؟ ۳۴

نگاه به زیبایی‌ها

● پرسش ۸. اگر انسان همان طور که از دیدن باغ و گلستان لذت می‌برد، از نگاه کردن

به چهره زن لذت ببرد؛ آیا این کار حرام است و مصداق قصد لذت به حساب

می‌آید؟ ۳۴

نگاه به مانتویی

- پرسش ۹. آیا نگاه به برجستگی‌های بدن زن نامحرم (مانند سینه و پشت) از روی لباس و مانتو جایز است؟ ۳۴

نگاه به مرد

- پرسش ۱۰. آیا همان گونه که نگاه مرد به زن حرام است، نگاه زن به مرد نیز حرام است؟ ۳۵
- پرسش ۱۱. حکم نگاه کردن زن به بازو و آرنج مرد نامحرم چیست؟ ۳۵
- پرسش ۱۲. آیا زنان می‌توانند به حجم بدن مرد نامحرم (مانند پشت و سینه) از روی لباس نگاه کنند؟ ۳۶

نگاه به استاد

- پرسش ۱۳. حکم نگاه پیوسته به صورت استاد زن، در هنگام درس چیست؟ ۳۶
- پرسش ۱۴. استاد ما بدحجاب است و حجاب شرعی را رعایت نمی‌کند و در هنگام نوشتن مطالب روی تخته سیاه، دست و موهای سر او، بیش از اندازه ظاهر می‌شود، تکلیف ما چیست؟ ۳۶
- پرسش ۱۵. نگاه پیوسته دختران به چهره استاد نامحرم مرد، در کلاس درس چه حکمی دارد؟ ۳۷

نگاه به شاگردان

- پرسش ۱۶. تکلیف استادی که به عده‌ای از دختران درس می‌دهد؛ ولی نمی‌تواند خود را از نگاه هوس‌آلود کنترل کند، چیست؟ ۳۷

نگاه خواستگاری

- پرسش ۱۷. در چه صورت می‌توانم به چهره، گردن و موهای دختری که قصد ازدواج با او را دارم، نگاه کنم؟ ۳۷
- پرسش ۱۸. می‌خواهم با دختری ازدواج کنم آیا می‌توانم، به طور پنهانی به موها و گردن او نگاه کنم یا اینکه در این نگاه رضایت و اجازه او شرط است؟ ۳۸

نگاه‌های خیابانی

- پرسش ۱۹. شخصی قصد ازدواج دارد؛ آیا می‌تواند بدون قصد لذت به چهره و موهای خانم‌ها (مثلاً در خیابان) نگاه کند تا کسی را پسندد و بعد از او خواستگاری کند؟ ۳۸

نگاه به نامزد

- پرسش ۲۰. آیا نگاه به بدن نامزد خود که هنوز نامحرم است - ولی محرم شدن قطعی است - جایز است؟ ۳۹

نگاه ناخودآگاه

- پرسش ۲۱. با توجه به اینکه کلاس‌های دانشجویان دختر و پسر با هم برگزار می‌شود، و ناخودآگاه و بدون قصد لذت چشم انسان به دختران نامحرم می‌افتد؛ حکم آن چیست؟ ۳۹
- پرسش ۲۲. با وضعی که زنان بیرون می‌آیند و مانیز مجبوریم به کوچه و خیابان برویم و چشم‌مان به آنان می‌افتد، تکلیف چیست؟ ۴۰

نگاه به فامیل

- پرسش ۲۳. نگاه به زنان نامحرم - به ویژه فامیل و آشنا - بدون قصد لذت و تنها از روی علاقه و محبت (مثلاً به چشم خواهری) باشد، چه حکمی دارد؟ ۴۰

نگاه به محرم

- پرسش ۲۴. زن و مرد محرم تا چه اندازه می‌توانند به بدن یکدیگر نگاه کنند؟ ۴۱
- نگاه به همجنس

- پرسش ۲۵. نگاه مرد به بدن مرد و زن به بدن زن، تا چه حدودی جایز است؟ ۴۱
- نگاه به بدحجاب

- پرسش ۲۶. نگاه کردن به موهای زنان بدحجاب - که هیچ‌گونه امر و نهی در آنان تأثیر ندارد - چگونه است؟ ۴۱

نگاه به روستایی

- پرسش ۲۷. در بعضی از مناطق ایران، زنان روستائینی هستند که نوعاً خود را نمی‌پوشانند؛ آیا می‌توان بدون قصد لذت به آنها نگاه کرد؟ ۴۲

نگاه به زنان اهل تسنن

- پرسش ۲۸. آیا نگاه به مو و بدن زنان اهل تسنن جایز است؟ ۴۳
- نگاه به مسلمانان خارجی

- پرسش ۲۹. حکم نگاه کردن به زنان مسلمان که در کشورهای خارجی فاقد حجاب و پوشش اسلامی‌اند، چگونه است؟ ۴۳

نگاه به غیر مسلمان

- پرسش ۳۰. آیا نگاه کردن به زن غیر مسلمان که پوششی ندارد، جایز است؟ ۴۳
- نگاه به کهنسال

- پرسش ۳۱. آیا نگاه کردن به مو، گردن و دست‌های زن کهنسال جایز است؟ ۴۴
- پرسش ۳۲. حکم نگاه به زنان کهنسالی که چهره و موهای خود را آرایش و تزئین کرده‌اند، چیست؟ ۴۴

نگاه پسر بچه

- پرسش ۳۳. آیا پسر بچه ممیز، می‌تواند به مو و بدن نامحرم نگاه کند؟ ۴۴

نگاه به زیورات

- پرسش ۳۴. حکم نگاه به زیورات زن نامحرم از روی لباس چیست؟ ۴۵
- پرسش ۳۵. نگاه کردن مردان به حلقه ازدواج یا انگشتر عقیق خانم‌ها چه حکمی دارد؟ ۴۵

نگاه به ورزشکاران

- پرسش ۳۶. آیا دیدن ورزش فوتبال، کشتی و مانند آن، که مردان با شورت و زیرپوش بازی می‌کنند، از نزدیک برای زنان جایز است؟ ۴۶
- نگاه به فیلم ورزشی

- پرسش ۳۷. حکم تماشای کشتی‌گیران و سایر ورزشکاران با بدن نیمه برهنه از تلویزیون برای بانوان چگونه است؟ ۴۷
- نگاه به دختر بچه

- پرسش ۳۸. آیا نگاه کردن به مو و بدن دختر نابالغ جایز است؟ ۴۷
- پرسش ۳۹. از دخترانی که کوچک و یا چادر می‌باشند خوشم می‌آید، چون معنویت خاصی دارند؛ آیا نگاه کردن به آنها اشکال دارد؟ ۴۸
- نگاه به پسر بچه

- پرسش ۴۰. حکم نگاه زن به بدن پسر بچه ممیز (به جز عورت او) چیست؟ ۴۸
- نگاه به عورت بچه
- پرسش ۴۱. نگاه کردن به عورت بچه چه حکمی دارد؟ ۴۹

فصل دوم - عکس و فیلم نامحرم

عکس و فیلم ناشناس

- پرسش ۴۲. نگاه مرد به عکس و فیلم بی‌حجاب زن ناشناس، چه حکمی دارد؟ ۵۱
- نگاه خواستگاری به عکس

- پرسش ۴۳. آیا مرد می‌تواند برای آگاهی از خصوصیات جسمی و زیبایی دختری که می‌خواهد با او ازدواج کند، عکس یا فیلم او را مشاهده کند؟ در صورتی که دختر، فامیل و آشنا باشد، چه حکمی دارد؟ ۵۱
- عکس و فیلم آشنا

- پرسش ۴۴. نگاه کردن به عکس و فیلم‌های زنان فامیل و آشنا که در آن بدون حجاب مشاهده می‌شوند، چگونه است؟ ۵۲
- پرسش ۴۵. نگاه به عکس و فیلم برخی از فامیل‌ها و آشنایان که از نظر حجاب بی‌بند و بار و بی‌باک هستند، حکمش چیست؟ ۵۳

عکس از دنیا رفته

● پرسش ۴۶. حکم مشاهده و فیلم زنان فامیل که از دنیا رفته‌اند، چیست؟ ۵۳

عکس بازیگران

● پرسش ۴۷. اخیراً از بازیگران زن پوسترهایی تهیه شده است. برخی از آنان موهای

خود را بیرون انداخته‌اند و بعضی دیگر لباس‌های تنگ و اندام‌نما پوشیده و عکس

انداخته‌اند، در این مورد حکم چگونه است؟ ۵۳

نگاه به عکس دختر

● پرسش ۴۸. نگاه کردن به عکس بدون حجاب دختر بچه‌های ممیز، چگونه است؟ ۵۴

عکس دوران کودکی

● پرسش ۴۹. دیدن عکس دوران کودکی زنان نامحرم، در صورتی که پوشش کافی نداشته

باشند، چه حکمی دارد؟ ۵۴

فیلم‌های صدا و سیما

● پرسش ۵۰. نگاه به فیلم‌های ایرانی و خارجی که در آنها حجاب رعایت نمی‌شود و از

صدا و سیما پخش می‌شوند، چه حکمی دارد؟ ۵۴

فیلم‌های وزارت ارشاد

● پرسش ۵۱. نگاه به فیلم‌های مجاز داخلی و خارجی که به وسیله وزارت ارشاد اجازه

داده شده است، چه حکمی دارد؟ ۵۵

پخش زنده و غیر زنده

● پرسش ۵۲. حکم تماشای زن بی حجاب در رسانه‌های تصویری به صورت غیر زنده و

زنده چیست؟ ۵۵

تفاوت فیلم و عکس

● پرسش ۵۳. آیا نگاه به فیلم با نگاه به عکس زن نامحرم بی حجاب، تفاوت دارد؟ ۵۶

مشاهده نامحرم در چت

● پرسش ۵۴. آیا در چت با نامحرم در اینترنت، می‌توان به چهره بی حجاب او که از

دوربین کامپیوتری مشاهده می‌شود، نگاه کرد؟ ۵۷

عکس و فیلم مبتذل

● پرسش ۵۵. نگاه به فیلم‌های مبتذل که بیشتر زنان غیر مسلمان در آن بازی می‌کنند - در

صورتی که موجب تحریک انسان نشود - چه حکمی دارد؟ ۵۷

عکس مبتذل غیر مسلمانان

● پرسش ۵۶. نگاه کردن به عکس‌های عریان و برهنه زنان و مردان غیر مسلمان چه

حکمی دارد؟ ۵۸

دفع افسد به فاسد

- پرسش ۵۷. آیا به منظور جذب جوانان و نرفتن آنان به سمت برنامه‌های مبتذل ماهواره‌ای، جایز است کمی در پخش فیلم‌های رسانه‌های داخلی تساهل ورزید؟ ۵۸

عکس و فیلم آموزشی

- پرسش ۵۸. نگاه کردن به عکس‌های عریان موجود در کتاب‌های پزشکی که آموزش آن برای دانشجویان ضروری است، چه حکمی دارد؟ ۵۸
- پرسش ۵۹. دیدن فیلم‌های آموزشی (غیر ضروری) یا جست‌وجوی اینترنتی که شامل برخی صحنه‌های مهیج است، چه حکمی دارد؟ ۵۹

فیلم آموزش جنسی

- پرسش ۶۰. حکم نگاه به فیلم‌های روش آموزش جنسی چیست؟ ۵۹
- فیلم تحریک زناشویی
- پرسش ۶۱. آیا زن و شوهر برای تحریک جنسی، می‌توانند به فیلم‌های سکس و مبتذل نگاه کنند؟ ۶۰
 - پرسش ۶۲. اگر شوهر اصرار زیاد کند بر اینکه با او فیلم مبتذل نگاه کنم، تکلیف چیست؟ ۶۰

نگاه متأهل به فیلم

- پرسش ۶۳. آیا در مشاهده فیلم‌های شهوت‌انگیز، بین فرد متأهل و مجرد تفاوتی دارد؟ ۶۱

سانسور فیلم مبتذل

- پرسش ۶۴. دیدن فیلم‌های مبتذل به منظور سانسور کردن آن، چه حکمی دارد؟ ۶۱
- ارضای شهوت با فیلم
- پرسش ۶۵. اگر با مشاهده فیلم‌های شهوت‌انگیز، مقداری از شهوت انسان فروکش کند و در جلوگیری از ارتکاب حرام مؤثر باشد، چه حکمی دارد؟ آیا مشاهده آن به این منظور جایز است؟ ۶۲

برنامه‌های ماهواره‌ای

- پرسش ۶۶. نظر مراجع بزرگوار تقلید را درباره مشاهده برنامه‌های ماهواره بیان کنید؟ ۶۲

آنتن ماهواره

- پرسش ۶۷. حکم خرید و فروش آنتن ماهواره چیست؟ ۶۳
- پرسش ۶۸. در صورتی که فروشنده آنتن ماهواره، بداند که خریدار آن را به منظور استفاده حرام تهیه می‌کند، حکم این معامله چیست؟ ۶۵

استفاده از اینترنت

- پرسش ۶۹ حکم استفاده از اینترنت را بیان کنید. ۶۶
- پرسش ۷۰. در مراجعه به سایت‌های اینترنتی خارجی، زیاده‌بازی با موارد خلاف شرع مواجه می‌شویم با اینکه در مسیر تحقیقات و ارتباط با تکنولوژی روز ناچار به استفاده از امکانات اینترنتی هستیم و با توجه به اینکه این گونه سایت‌ها نهایتاً اثر سوء خود را بر روی انسان می‌گذارد؟ ۶۶

شغل کافی نت

- پرسش ۷۱. حکم شغل کافی نت چیست؛ با توجه به اینکه اینترنت کاربردهای مختلف اعم از حلال و حرام دارد و به رغم کنترل، ممکن است عده‌ای به طور پنهانی بر روی برخی سایت‌های غیر مجاز بروند؟ ۶۷

ظهور عکس توسط مرد

- پرسش ۷۲. ظهور فیلم‌های عکاسی و میکس به وسیله مرد، چه حکمی دارد؟ ۶۷
- پرسش ۷۳. حکم گرفتن عکس بدون حجاب که ظاهر کننده آن مرد نامحرم می‌باشد، چگونه است؟ ۶۷

فیلم‌برداری مجالس

- پرسش ۷۴. در حالی که می‌دانیم مردان فامیل و آشنا فیلم ما را مشاهده می‌کنند، آیا بر ما (زنان) جایز است، بدون حجاب در مقابل فیلم‌بردار ظاهر شویم؟ ۶۸
- پرسش ۷۵. آیا جایز است زن در جشن‌های عروسی، بدون اجازه شوهرش عکس ببیند؟ ۶۸

فصل سوم - گفت‌وگوی نامحرم

گفت‌وگوی علمی با نامحرم

- پرسش ۷۶. آیا صحبت کردن زن با مرد نامحرم که به نیت خیر و یا برای درس باشد، اشکال دارد؟ ۶۹

گفت‌وگو به قصد ازدواج

- پرسش ۷۷. آیا صحبت کردن با کسی که قصد داریم در آینده با او ازدواج کنیم، گناه است؟ ۶۹

چت در اینترنت

- پرسش ۷۸. چت (Chat) در اینترنت به صورت گفتاری و یا نوشتاری با جنس مخالف - با این شرط که از حدود شرعی خارج نشویم (مثلاً برای تبادل نظر) - چه حکمی دارد؟ ۷۰

چت با جنس مخالف

● پرسش ۷۹. چت کردن با جنس مخالف و رد و بدل کردن صحبت‌های معمولی، چه

حکمی دارد؟ ۷۰

● پرسش ۸۰. حکم چت کردن با شخصی را که از جنسیت او بی‌اطلاعیم، بفرمایید؟ ۷۰

● پرسش ۸۱. چت کردن با اشخاص مختلف، به انگیزه پیدا کردن فرد مورد نظر برای

ازدواج با او، چه حکمی دارد؟ ۷۱

چت با غیر مسلمان

● پرسش ۸۲. چت کردن با زنان غیر مسلمان و انجام صحبت‌های تحریک‌آمیز با آنان، چه

حکمی دارد؟ ۷۱

نامه نگاری با نامحرم

● پرسش ۸۳. نامه نگاری با نامحرم و طرح مسائل شهوانی از طریق ایمیل و یا چت، چه

حکمی دارد؟ ۷۱

گفت و گوی تلفنی

● پرسش ۸۴. آیا در گفت و گوی زن و مرد نامحرم، فرقی بین گفت و گوی مستقیم و از راه

دور (مانند اینترنت و تلفن) هست؟ ۷۲

داستان‌های شهوانی

● پرسش ۸۵. آیا خواندن داستان‌های تحریک‌کننده جنسی اشکال دارد؟ ۷۲

گفت و گو با نامحرم

● پرسش ۸۶. برخی از زنان هنگام صحبت کردن، با آب و تاب و صدای نازک سخن

می‌گویند؛ آیا مرد نامحرم می‌تواند به سخنان او گوش دهد و با او صحبت کند؟ ۷۲

● پرسش ۸۷. آیا زن در هنگام صحبت کردن با مرد نامحرم، حتماً باید صدای خود را تغییر

دهد و مردانه صحبت کند؟ ۷۳

سلام کردن به نامحرم

● پرسش ۸۸. آیا سلام کردن مرد به زن نامحرم و زن به مرد نامحرم، جایز است؟ ۷۳

شوخی با نامحرم

● پرسش ۸۹. شوخی کردن با نامحرم چه حکمی دارد؟ ۷۳

شوخی با محارم

● پرسش ۹۰. آیا شوخی کردن با محارم خود جایز است؟ ۷۴

تقلید صدا

● پرسش ۹۱. آیا تقلید صدای مردان به وسیله زن و برعکس جایز است؟ ۷۴

فصل چهارم - ارتباط دفتر و پسر

اختلاط دانشجویان

● پرسش ۹۲. آیا در محیط دانشگاهی اختلاط بین پسران و دختران، اشکالی دارد؟ ۷۵
چشم مختلط

● پرسش ۹۳. برگزاری جشن ها و مراسم در دانشگاه که در آن دختر و پسرها مختلط اند، چه حکمی دارد؟ ۷۶
شرکت در تشکل مذهبی

● پرسش ۹۴. در یک تشکل مذهبی فعالیت دارم که دختران و پسران در آن مختلط هستند! در بعضی مواقع احساس می کنم که ممکن است به گناه بیفتم، تکلیف چیست؟ ۷۶
اردوی دختر و پسر

● پرسش ۹۵. آیا دانشجویان دختر و پسر می توانند به طور مشترک، به اردوهای تفریحی و سیاحتی مسافرت کنند؟ ۷۷
نشستن بر سر یک سفره

● پرسش ۹۶. آیا نشستن بر سر سفره ای که نامحرم وجود دارد، حرام است؟ ۷۷
حضور بانوان در ادارات

● پرسش ۹۷. آیا کار خانم ها در ادارات که با نامحرم روبه رو می شوند و گفت و گو می کنند، اشکال دارد؟ ۷۷
خلوت زن و مرد

● پرسش ۹۸. آیا خلوت کردن دو نفر نامحرم در یک مکان جایز است؟ به طور مثال آیا دختر و پسری که می خواهند با یکدیگر ازدواج کنند، می توانند در اتاق درسته و خلوت با یکدیگر در مورد مسائل آینده صحبت کنند؟ ۷۸

● پرسش ۹۹. تنها بودن زن و مرد نامحرم در برخی مکان های عمومی (مانند کتابخانه ها و وسایل نقلیه) چه حکمی دارد؟ ۷۹
ارتباط شغلی

● پرسش ۱۰۰. آیا ارتباط صمیمی بین دختر و پسر در هنگام همکاری و یا میهمانی، اشکال دارد؟ ۷۹

● پرسش ۱۰۱. کار کردن در محیطی که یک مرد و زن وجود دارد و گاهی در بسته و باز می شود، چه حکمی دارد؟ ۸۰
تدریس خصوصی

● پرسش ۱۰۲. معاشرت با دختر عمو در حد استادی و تقویت درس، چه حکمی دارد؟ ۸۰

- پرسش ۱۰۳. آیا برای تدریس خصوصی در منزل، می‌توان برای دانش‌آموزان دختر، معلم مرد و برای پسر معلم زن استخدام کرد؛ در حالی که هر دو در اتاق پسر می‌برند و کس دیگری در آنجا نیست؟ ۸۱

نمایش و بازیگری

- پرسش ۱۰۴. آیا اختلاط زن و مرد نامحرم به منظور نمایش تئاتر و بازیگری - که گاهی با مکالمات عاشقانه و مهیج شهوت همراه می‌باشد - جایز است؟ ۸۱
- پرسش ۱۰۵. آیا بازی افراد در نمایش و فیلم‌ها در نقش زن و شوهر و یا خواهر و برادر و... جایز است؟ ۸۲

دوست داشتن جنس مخالف

- پرسش ۱۰۶. اظهار دوستی به جنس مخالف در این حد که بگوید من تو را دوست دارم، چه حکمی دارد؟ ۸۲

دوست داشتن شخصیت‌های معنوی

- پرسش ۱۰۷. عشق ورزیدن به شخصیت‌های معنوی و دینی جنس مخالف و دوست داشتن آنها از روی محبت الهی چه حکمی دارد؟ ۸۲

تماس در تاکسی و بازار

- پرسش ۱۰۸. گاهی در بازار، نمایشگاه و وسایل نقلیه زن و مرد به یکدیگر برخورد می‌کند، در اینجا تکلیف چیست؟ ۸۳

تماس جنسی با نامحرم

- پرسش ۱۰۹. آیا تماس‌های جنسی با نامحرم - غیر از دخول - حکم زنار دارد؟ ۸۳

دست دادن با نامحرم

- پرسش ۱۱۰. حکم دقیق مصافحه و دست دادن با زن نامحرم - به ویژه فامیل مثل دختر خاله، دختر عمو و... - چیست؟ ۸۳

- پرسش ۱۱۱. هرگاه در منطقه یا محیطی، رسم بر این باشد که هنگام برخورد با یکدیگر مصافحه می‌کنند (حتی زنان با مردان) و اگر این کار را ترک کنند، اهانت و اسائه ادب نسبت به طرف مقابل محسوب می‌شود؛ حکم دست دادن زن و مرد با این فرض چیست؟ ۸۴

- پرسش ۱۱۲. دست دادن با زن نامحرم به وسیله دستکش و مانند آن، چه حکمی دارد؟ ۸۴

دست دادن با پیرو زن

- پرسش ۱۱۳. آیا دست دادن با زنان که سنال نامحرم - که دست خود را برای مصافحه دراز می‌کنند - گناه است؟ ۸۵

دست دادن با محارم

- پرسش ۱۱۴. آیا می‌توان با زنان محرم دست داد؟ ۸۵

دست دادن با غیر مسلمان

- پرسش ۱۱۵. دست دادن با زنان غیر مسلمان چه حکمی دارد؟ ۸۵
- دست دادن با دختر
- پرسش ۱۱۶. آیا دست دادن با دختران نابالغ جایز است؟ ۸۶
- بوسیدن دختر ممیز
- پرسش ۱۱۷. آیا بوسیدن و بغل کردن دختر بچه جایز است؟ ۸۶
- بوسیدن محارم
- پرسش ۱۱۸. آیا بوسیدن محارم خود جایز است؟ ۸۷
- پرستار نامحرم
- پرسش ۱۱۹. پرستار برای گرفتن نبض و فشار خون و... باید به بدن زن نامحرم نگاه کند و به بدن او دست بزند، تکلیف چیست؟ ۸۷
- تزییقات
- پرسش ۱۲۰. آمپول زدن زن به وسیله نامحرم چگونه است؟ ۸۷
- دندان پزشک نامحرم
- پرسش ۱۲۱. رجوع بیمار به دندان پزشک نامحرم، چه حکمی دارد؟ ۸۸
- متخصص نامحرم
- پرسش ۱۲۲. در صورتی که پزشک زن هم وجود دارد؛ ولی احتمال می رود که متخصص مرد بیماری را بهتر تشخیص دهد، تکلیف چیست؟ ۸۸
- نجات نامحرم
- پرسش ۱۲۳. تماس با بدن نامحرم، برای نجات او چه حکمی دارد؟ ۸۹
- مربی نامحرم
- پرسش ۱۲۴. در هنگام آموزش دست مربی به دست و بدن من می خورد، این چه حکمی دارد؟ ۸۹

فصل پنجم - پوشش و محاب

اهمیت حجاب

- پرسش ۱۲۵. درباره حجاب و دلیل وجوب آن توضیح دهید؟ ۹۱
- فلسفه حجاب
- پرسش ۱۲۶. در مورد فلسفه حجاب، حدود، کیفیت و رنگ پوشش بانوان توضیح دهید. ۹۲
- پوشش زن
- پرسش ۱۲۷. پوشش بدن برای زنان باید چگونه باشد؟ ۹۷

پوشش صورت

● پرسش ۱۲۸. آیا زیر چانه نیز باید از نامحرم پوشانده شود؟ ۹۷

حجاب و نابالغ

● پرسش ۱۲۹. آیا بر زن لازم است در مقابل بچه نابالغ خود را بیوشاند؟ ۹۷

وجوب حجاب دختران

● پرسش ۱۳۰. از چه زمانی بر دختر رعایت حجاب واجب می شود؟ ۹۸

اجبار در پوشش

● پرسش ۱۳۱. پدرم اصرار دارد که من بیش از حد معمول حجابم را رعایت کنم،

چه کنم؟ ۹۸

پوشش روی پا

● پرسش ۱۳۲. آیا پوشاندن پشت و روی پا در مقابل نامحرم واجب است؟ ۱۰۰

پوشش زیبارویان

● پرسش ۱۳۳. زنی که می داند به جهت چهره زیبایش، مردان نامحرم به او نگاه می کنند، چه

وظیفه ای دارد؟ آیا پوشاندن آن واجب است؟ ۱۰۰

پوشش مشکی

● پرسش ۱۳۴. چرا پوشش بانوان مشکی است؟ با اینکه پوشیدن لباس مشکی در اسلام

مکروه است؟ ۱۰۱

برتری چادر

● پرسش ۱۳۵. چادر بهتر است یا مانتو؟ ۱۰۱

پوشش نزد فامیل

● پرسش ۱۳۶. آیا عدم پوشش دختر دایی، دختر عمه، دختر خاله و دختر عمو که تأثیری

در من ندارد - گناه است؟ ۱۰۲

پوشش نزد محارم

● پرسش ۱۳۷. آیا دختران می توانند با لباس آستین حلقه ای، در برابر پدر و یا برادرشان

ظاهر شوند؟ ۱۰۲

حجاب توریست ها

● پرسش ۱۳۸. آیا لازم است حجاب را برای توریست ها الزامی کنیم؟ ۱۰۲

حجاب در کشور غیر مسلمان

● پرسش ۱۳۹. آیا حفظ حجاب در سفر به کشورهای غیر مسلمان واجب است؟ ۱۰۳

غفلت از حجاب

● پرسش ۱۴۰. اگر موی زنی به طور غیر عمد بیرون باشد و یا به طور سهوی چادر کنار

برود، آیا گناه کرده است؟ ۱۰۳

محل دید نامحرم

- پرسش ۱۴۱. رفتن بدون حجاب به حیاط منزلی که ساختمان‌های بلند بر آن مشرف است، چه حکمی دارد؟..... ۱۰۳

لباس روشن و نازک

- پرسش ۱۴۲. آیا پوشیدن چادر و لباس‌هایی با رنگ روشن در میهمانی‌ها و در برابر نامحرم - نه به قصد جذب نگاه مرد نامحرم - حرام است؟..... ۱۰۴

جوراب نازک

- پرسش ۱۴۳. پوشیدن جوراب نازک چه حکمی دارد؟..... ۱۰۴

لباس‌های تنگ

- پرسش ۱۴۴. پوشیدن مانتوهایی که برجستگی‌های بدن (مانند سینه و پشت) را نمایان می‌کند، چگونه است؟..... ۱۰۵
- پرسش ۱۴۵. پوشیدن لباس‌های تنگ و تحریک‌کننده - که برجستگی‌های بدن زن در آن پیدا است - چه حکمی دارد؟..... ۱۰۵

پوشش حجم مو

- پرسش ۱۴۶. مشخص شدن حجم موی زن از زیر چادر چه حکمی دارد؟..... ۱۰۵

کفش صدادار

- پرسش ۱۴۷. آیا پوشیدن کفش‌های صدادار برای بانوان اشکال دارد؟..... ۱۰۶

کلاه گیس

- پرسش ۱۴۸. آیا استفاده از کلاه گیس به جای روسری کفایت می‌کند؟..... ۱۰۶

کلاه گیس در خارج کشور

- پرسش ۱۴۹. آیا برای رفتن به خارج از کشور، می‌توانیم با کلاه گیس نزد مرد نامحرم عکس بیندازیم؟..... ۱۰۶

کلاه گیس بازیگران

- پرسش ۱۵۰. آیا در بازیگری و تئاتر خانم‌ها می‌توانند به جای روسری از کلاه گیس استفاده کرد؟..... ۱۰۷

- پرسش ۱۵۱. آیا نگاه شوهر به کلاه گیس همسرش که از موی زنان نامحرم درست شده، جایز است؟..... ۱۰۷

لباس ابریشم

- پرسش ۱۵۲. حکم پوشیدن لباس ابریشم برای زن و مرد چیست؟..... ۱۰۸
- پرسش ۱۵۳. آیا پوشیدن لباسی که آستر آن ابریشم است، برای مرد جایز است؟..... ۱۰۸

کروات

- پرسش ۱۵۴. حکم خریدن و پوشیدن کروات برای داماد چیست؟..... ۱۰۸

آستین کوتاه

- پرسش ۱۵۵. پوشیدن پیراهن آستین کوتاه توسط مردان در مقابل زن نامحرم، چه حکمی دارد؟ ۱۰۹

لباس رنگارنگ مردان

- پرسش ۱۵۶. آیا پوشیدن لباس های جذاب و رنگارنگ در برابر نامحرم، برای مردان جایز است؟ ۱۰۹

فصل ششم - آرایش و زیورات

عطر زن

- پرسش ۱۵۷. آیا برای زن جایز است که عطر بزند و از منزل بیرون رود؟ ۱۱۱

بوی خوش نرم کننده ها

- پرسش ۱۵۸. استفاده از مواد نرم کننده که لباس را کمی خوشبو و لطیف می کند، برای بانوان چه حکمی دارد؟ آیا بیرون می توانند بروند؟ ۱۱۱

- پرسش ۱۵۹. استفاده از کرم های چرب کننده و ضد آفتاب، بر روی دست و صورت چه حکمی دارد؟ ۱۱۱

آرایش چهره

- پرسش ۱۶۰. آیا زن باید چهره آرایش کرده خود را از نامحرم بپوشاند؟ ۱۱۲

آرایش دختران

- پرسش ۱۶۱. آرایش دختران و برداشتن موهای صورت برای دختران چه حکمی دارد؟ ۱۱۲
- پرسش ۱۶۲. آرایش کردن برای محارم، چه حکمی دارد؟ ۱۱۳

برداشتن ابرو

- پرسش ۱۶۳. اگر برداشتن ابروها زینت به حساب آید، باید تمام صورت را بپوشاند؟ ۱۱۴

رنگ ابرو

- پرسش ۱۶۴. آیا رنگ کردن ابرو زینت بوده و پوشاندن آن از نامحرم واجب است؟ ۱۱۴

سرمه چشم

- پرسش ۱۶۵. آیا سرمه چشم از زینت هایی است که باید پوشیده شود؟ ۱۱۴

گرم

- پرسش ۱۶۶. آیا گرم زن جزء آرایش محسوب می شود و باید از نامحرم بپوشاند؟ ۱۱۵
- پرسش ۱۶۷. آیا گرم زن توسط نامحرم جهت فیلم سازی و بازیگری جایز است؟ ۱۱۵
- پرسش ۱۶۸. اگر در جایی شک پیدا شود که چیزی از موارد زینت است یا نه، تکلیف چیست؟ آیا باید آن را بپوشاند؟ ۱۱۶

لنز آرایشی

● پرسش ۱۶۹. گذاشتن لنز آرایشی برای بانوان چه حکمی دارد؟ ۱۱۶

ساعت زنانه

● پرسش ۱۷۰. آیا ساعت نیز جزء زیور آلات است که باید از نامحرم پوشیده بماند؟ ۱۱۶

فصل هفتم - پوشش در نماز

نماز و نامحرم

● پرسش ۱۷۱. اگر در اتاق، مرد نامحرم باشد؛ آیا پوشاندن روی با هنگام نماز واجب

است؟ ۱۱۷

نماز با چادر بدن نما

● پرسش ۱۷۲. آیا نماز خواندن با چادر بدن نما، صحیح است؟ ۱۱۸

نماز با مانتو

● پرسش ۱۷۳. نماز خواندن با مانتو و روسری چه حکمی دارد؟ ۱۱۸

● پرسش ۱۷۴. نماز خواندن زن با بلوز و شلوار چه حکمی دارد؟ ۱۱۸

● پرسش ۱۷۵. آیا پوشاندن برجستگی های بدن هنگام نماز در برابر نامحرم واجب است؟

اگر نپوشاند؛ آیا نمازش باطل می شود؟ ۱۱۹

زیور آلات و نماز

● پرسش ۱۷۶. زنی که آرایش کرده و زیور آلات دارد؛ آیا باید در هنگام نماز چهره خود را

پوشاند؟ ۱۱۹

پرده در نمازخانه

● پرسش ۱۷۷. آیا باید در مساجد و نمازخانه ها، در حال نماز و یا روضه خوانی و سخنرانی،

پرده ای بین زن و مرد باشد؟ ۱۱۹

فصل هشتم - لباس جنس مخالف

لباس زنانه و مردانه

● پرسش ۱۷۸. پوشیدن لباس زنانه برای مردان و بالعکس چه حکمی دارد؟ ۱۲۱

لباس مشترک زن و مرد

● پرسش ۱۷۹. لباس مشترک بین زن و مرد، چگونه مشخص می شود؟ ۱۲۲

لباس تناتر

● پرسش ۱۸۰. پوشیدن لباس زنانه به وسیله مردان و بر عکس، برای بازی در تناتر و سینما

چه حکمی دارد؟ ۱۲۲

لباس منزل

- پرسش ۱۸۱. آیا در حرمت پوشیدن لباس جنس مخالف، تفاوتی بین پوشیدن آن در خانه و بیرون از آن دارد؟ ۱۲۳

لباس زیر

- پرسش ۱۸۲. آیا در حرمت پوشیدن لباس جنس مخالف، بین لباس زیر و غیر آن فرقی وجود دارد؟ ۱۲۴

پوشیدن دمپایی

- پرسش ۱۸۳. آیا پوشیدن دمپایی زنان برای مردان و بالعکس اشکال دارد؟ ۱۲۵

لباسن موقت

- پرسش ۱۸۴. گاهی به مدت کوتاهی و به طور موقت لباس شوهر را در منزل می پوشم، آیا این کار جایز است؟ ۱۲۶

فروش لباس زنانه

- پرسش ۱۸۵. فروش لباس های زیر زنانه به وسیله مردان، چه حکمی دارد؟ ۱۲۶

فصل نهم - طلا و پلاتین

طلای مردان

- پرسش ۱۸۶. آیا استفاده از طلا بدون قصد زینت به طوری که دیگران نبینند، اشکال دارد؟ ۱۲۷

طلای زرد

- پرسش ۱۸۷. زینت مردان با طلای زرد چه حکمی دارد؟ ۱۲۷

طلای سفید

- پرسش ۱۸۸. طلای سفید برای مردان چه حکمی دارد؟ ۱۲۸

پلاتین

- پرسش ۱۸۹. آیا به دست کردن و استفاده از پلاتین برای مرد اشکال دارد؟ ۱۲۸

طلای مشکوک

- پرسش ۱۹۰. اگر شک داشته باشیم طلای سفیدی که در بازار فروخته می شود، از جنس طلای متعارف (حرام) است یا خیر، تکلیف چیست؟ ۱۲۹

طلای مخلوط

- پرسش ۱۹۱. اگر از طلا و فلز دیگری آلیاژی درست کنیم که نسبت طلا به آن فلز کم باشد، آیا استعمال چنین آلیاژی به صورت انگشتر و یا ساعت برای مردان اشکال دارد؟ ۱۲۹

دندان طلا

- پرسش ۱۹۲. آیا گرفتن روکش طلا برای دندان بر مرد جایز است؟ ۱۲۹

حلقه طلا

- پرسش ۱۹۳. استفاده از طلا برای مردان به مدت کوتاه - مانند لحظه عقد - چه حکمی دارد؟ ۱۳۰

مدال طلا

- پرسش ۱۹۴. مدال‌های طلا که ورزشکاران دریافت می‌کنند و به گردن‌شان می‌آویزند چه حکمی دارد؟ ۱۳۰

فروش طلای مردانه

- پرسش ۱۹۵. ساخت و خرید و فروش جواهرات طلا که مخصوص مردان است (مانند انگشتر طلا)، چه حکمی دارد؟ ۱۳۱

فصل دهم - دانستنی‌ها

لباس شهرت

- پرسش ۱۹۶. حکم پوشیدن لباس شهرت را بیان کنید؟ ۱۳۳

زینت زن

- پرسش ۱۹۷. مفهوم زینت در زنان چیست و چه چیزهایی را شامل می‌شود؟ ۱۳۴

ریه و تلذذ

- پرسش ۱۹۸. مقصود از «ریه» و «تلذذ» در رساله‌های مراجع چیست؟ ۱۳۵

سن تمیز

- پرسش ۱۹۹. سن تمیز در پسر و دختر بچه در احکام نگاه و پوشش، چه سنی است؟ ۱۳۵

مفهوم ضرورت

- پرسش ۲۰۰. کلمه «ضرورت» به عنوان شرط جواز لمس زن و یا نگاه به او در کلمات فقیهان، به چه معناست و حدود آن کدام است؟ ۱۳۶

کلیدواژه‌ها

- کتابنامه ۱۴۱

مقدمه

«پرسش‌گری» از آغاز آفرینش انسان، رخ‌نمایی کرده؛ بر بال سبز خود، فرشتگان را فرانشانده؛ بر برگ زرد خود شیطان را فرونشانده و در این میان، مقام آدمیت را نشان داده‌است. آفتاب کوفه چه زیبا فرموده است:

«مَنْ أَحْسَنَ السُّؤَالَ عَلِمَ» و «مَنْ عَلِمَ أَحْسَنَ السُّؤَالَ».

هم سؤال از علم خیزد هم جواب همچنانکه خار و گُل از خاک و آب آری! هر که سؤال‌هایش آسمانی است، دانش و بینش پاسخش خواهد بود. یویایی و پایایی «جامعه» و «فرهنگ»، در گرو پرسش‌های حقیقت‌طلبانه و پاسخ‌های خردورزانه است.

از افتخارات ایران اسلامی، آن است که از سویی، سرشار از جوانانی پاک دل، کمال خواه و پرسش‌گر می‌باشد و از دیگر سویی، از مکتبی غنی برخوردار است که معارف بلند آن، گوارانوش دل‌های عطشناک پرسش‌گر و دانش‌جو است.

اداره مشاوره و پاسخ معاونت آموزش و تبلیغ نهاد، محفل انسی فراهم آورده است، تا «ابر رحمت» پرسش‌ها را به «زمین اجابت» پذیرا باشد و نهال سبز دانش را بارور سازد. ما اگر بتوانیم سنگ صبور جوانان اندیشمند و بالنده ایران پرگهرمان باشیم، به خود خواهیم بالید.

شایان ذکر است در راستای ترویج فرهنگ دینی، اداره مشاوره و پاسخ نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها با همکاری گروه‌های علمی، بیش از ۵۰ هزار پرسش دانشجویی را در موضوعات مختلف اندیشه دینی، مشاوره، احکام و غیره پاسخ داده است.

این اداره دارای هشت گروه علمی و تخصصی، به شرح زیر است:

۱. گروه قرآن و حدیث؛

۲. گروه احکام؛

۳. گروه فلسفه، کلام و دین پژوهی؛

۴. گروه اخلاق و عرفان؛

۵. گروه تربیتی و روان‌شناسی؛

۶. گروه اندیشه سیاسی؛

۷. گروه فرهنگی و اجتماعی؛

۸. گروه تاریخ و سیره.

آن‌چه پیش رو دارید، بخشی از سؤالات فقهی درباره احکام روابط، نگاه پوشش آن است که توسط محقق ارجمند حجة الاسلام سیدمجتبی حسینی (زیدعز) پاسخ داده شده است. ویژگی‌های این مجموعه و شیوه تنظیم آن در چند نکته ذیل بیان می‌شود:

الف. پاسخ پرسش‌ها همراه با مأخذ و مستندات آن آورده شده است.

ب. پاسخ‌های هم‌مضمون با عبارت یکسان و روان تحریر شده است؛ از این رو بیشتر پاسخ‌ها به صورت اقتباس می‌باشد.

ج. جهت اتقان و اطمینان بیشتر علاوه بر مستندسازی پاسخ‌ها، از دفاتر مراجع بزرگوار نیز استفتا گردیده است.

د. در تنظیم کتاب، نظر حضرت امام خمینی علیه السلام به عنوان اولین فتوا آمده و فتاوی دیگر مراجع بزرگوار که نامشان به ترتیب حروف الفبایی در ذیل می‌آید، سپس ذکر گردیده است:

۱. حضرت آیه الله حاج شیخ محمد تقی بهجت (دام ظلّه العالی)
 ۲. حضرت آیه الله حاج شیخ میرزا جواد تبریزی (دام ظلّه العالی)
 ۳. حضرت آیه الله حاج سید علی حسینی خامنه ای (رهبر معظم انقلاب) (دام ظلّه العالی)
 ۴. حضرت آیه الله حاج سید علی حسینی سیستانی (دام ظلّه العالی)
 ۵. حضرت آیه الله حاج شیخ لطف الله صافی گلپایگانی (دام ظلّه العالی)
 ۶. حضرت آیه الله حاج شیخ محمد فاضل لنکرانی (دام ظلّه العالی)
 ۷. حضرت آیه الله حاج شیخ حسین نوری همدانی (دام ظلّه العالی)
 ۸. حضرت آیه الله حاج شیخ ناصر مکارم شیرازی (دام ظلّه العالی)
 ۹. حضرت آیه الله حاج شیخ حسین وحید خراسانی (دام ظلّه العالی)
- لازم به ذکر است که در متن کتاب تنها به ذکر اسامی مراجع بزرگوار به اختصار اکتفا شده است، لذا از ساحت آن بزرگواران پوزش می طلبیم و از درگاه خداوند متعال برای ایشان دوام عزت و سلامتی مسئلت داریم.
۵. در این کتاب تنها به بیان احکام تکلیفی «واجب و حرام» و احکام وضعی «باطل و صحیح» بسنده شده و از بیان احکام استحبایی خودداری شده است.
- بر آنیم با توفیق خداوند، به تدریج ادامه این مجموعه را تقدیم شما خوبان کنیم. پیشنهادها و انتقادهای سازنده شما، راهنمای ما در ارائه شایسته و پربار مجموعه هایی از این دست خواهد بود.
- در پایان از تلاش های مخلصانه مؤلف محترم و مجموعه همکاران اداره مشاوره و پاسخ، به خصوص حجج اسلام سید محمد تقی علوی و صالح قنادی که در بازخوانی و آماده سازی این اثر تلاش کرده اند، تشکر و قدردانی می شود و دوام توفیقات این عزیزان را در جهت خدمت بیشتر به مکتب اهل بیت علیهم السلام و ارتقاء فرهنگ دینی جامعه - به ویژه دانشگاهیان - از خداوند متعال مسألت داریم.

والله ولی التوفیق

معاون آموزش و تبلیغ نهاد

سید محمد رضا فقیهی